

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Strausz István dr

Mikor utoljára beszéltem vele, akkor még tanácsos volt a legfőbb állami számszéknel, szerény, egyszerű ember, aki buzgón látogatta a vallásos egyesületeket és résztvett valamennyi processióban. Mikor a józsefvárosi bucsun fedetlen fővel, hatalmas szál égő gyertyával a kezében vezette a menetet, elpirultam és szorongó lelkiismeretfurdalást éreztem magamban: Lám, ő a méltóságos nagyur milyen vallásos, jámbor életet él és én milyen lagymatag, közömbös vagyok. S titokban irigyeltem a hitét, a meggyőződését s azt a boldogító lelki harmóniát, melyet a vallás nyújt neki...

És most ott ül Strausz István dr a vádlottak padján. a budapesti büntető-törvényszék ötös tanácsa előtt, mint közönséges bolsevista-lázító. Mint a Korvin-Kleinok, a Szabados-Freystadtok, a Cserny Józsefek és a többiek, akik lelkükben gonoszok, jellemükben romlottak és erkölcsükben züllöttek voltak. Egy ugyanazon váddal vádolva, egy ugyanazon bűnnel gyanúsítva, a legnagyobb, a legsúlyosabbal, melyet ember elkövet-het: hazaárulással, tudatlanabb néptömeg lázításával és megméltóztatásával.

A gondolkodó ész megszűnik működni e pillanatnál. Ily óriási sülyedés, vagy ily hihetetlen mértékű erkölcsi romlottság indítékait nem tudja magától megtalálni. Hiányzik a mérő-ón, vagy a szintelőzsinór, mely az események egymásutánosságát és egymásmellettiségét megmagyarázná. Józanul gondolkodó eszünk tanácstalanul áll meg e helyen s alig tud zavarából kibontakozni.

Mily fokára sülyedhetett hát Strausz István az erkölcsi alacsonyásnak, ha egy szép napon kiszakítva 50 teljes esztendő életéből, homlokegyenest mást kezd hirdetni, mint amit addig vallott? Mert hogy a másik lehetőség álljon fenn, az, hogy voitaképen mosi valioit szint s most volt életében először igaz és őszinte, most beszélt valóban tettetés nélkül szívből-lelkéből s a hosszú élet minden fázisa csak a farizeus képmutatás egy-egy állomása volt, — alig hihető el. Oly hihetetlen mértékű erkölcsi romlottság szükséges ehhez, amit talán mégsem tehetünk föl róla. Valószínűbbnek látszik az a föltevés, hogy Strausz dr a piedesztálról, az erkölcsi nivóról lesülyedt a mélységbe bizonyos emberi tulajdonságok elhatalmasodása és fékezetlensége folytán. A buzgó kongreganista, egyházának 50 esztendeig harcos katonája és kitartó hű fia, az 51-ik évben egy nagy világhatasztrófa s az emberi

szennyes indulatok tobzódása közepett elvesztette egyensúlyát, elvesztette erkölcsi alapját, elvesztette hitét, meggyőződését és lett a gonoszok barátja és támogatója és egyházának, nemzetének halálos ellensége. S megtagadott multat, megtagadott egy egész harmonikus életet, csakhogy az örök emberit, a hiúságot kielégíthesse. Hogy előretörtessen pályáján, hogy elérhesse az elérhető legmagasabb közpályát, mely előtte nyitva állott, dörzsölni kezdett a megkötyagosodott fejű, megszédült károlyistákhoz s a

félretolástól, a meghurcolástól félve a zsidó-kommünárdokhoz...

Nagyon valószínűnek látszik, hogy helyesen fejtettük meg Strausz István sorsának rejtélyét, — mert hiszen annyi de annyi Strausz István él, uralkodik és szerepel ma is a közéletben, hogy könnyű a párhuzamot megvonni közöttük. Akik feltűnési viszketegből, szereplési lázból megtagadják magukat, hitüket, egyházukat és nyugodt lélekkel szegődnek a destruáló, méltóztató elemek közé. Vádlottak padján a helyük!

Szélcsend a politikában Kevés változás lesz a főispáni karban

Budapest, július 27. (Nemzeti St. tel. jel.) Az egységes kormányzópárt kialakulása és az új kormány elhelyezkedésének utolsó fázisa a ma délelőtti minisztertanácson dőlt el. A minisztertanács foglalkozott a természetrendellel és a földbirtokreformmal, s mindazokhoz a megállapodásokhoz, melyeket a négyes bizottság hozott létre, egyhangulag hozzá járult. Ezzel megszaktak azok a konkrét ellentétek, melyek a háttérben voltak érezhetőek, s a politikai életben végre jótékony szélcsend állott be. Nagyatádi Szabó István még e héten elfoglalja hivatalát a földművelésügyi minisztériumban és

Máyer János a közéletmezésiben. Az államtitkárok kevés kivétellel helyükön maradnak. A főispán-kormánybiztosi karban csak nagyon csekély mértékű változás lesz.

Budapest, július 27. Politikai körökben élénk érdeklődés nyilvánul meg az iránt, hogy a csonka kerületek képviselői mikor fognak lemondani mandátumokról. A megállapodás szerint ugyanis minden csonkakerület képviselője a kerület felszabadulása után 20 napra tartozik lemondani mandátumáról. Ez idő szerint két ilyen képviselő van: Wagner Károly és Szabó Sándor.

A német külügyminiszter Kun Béla kiadatásáról Ha gonosztévő volt, kiadják

Berlin, július 27. (Nemz. St. tel. jel.) Simons dr külügyminiszter a birodalmi gyűlés tegnapi ülésén beszédet mondott, melyben kitért Kun Béla és társainak ügyére is.

— Minthogy a külügyi hivatal — mondotta, — tudomást szerzett Kun Béla és társainak német területen való jelenlétéről, kénytelen volt őt társaival együtt feltartóztatni. Amíg nálunk vannak, bajuk nem történik. Ha kiderül, hogy Kun Béla csak politikai büntet-

et követett el, oda fogjuk szállítani, ahová ő akarja, ha azonban bebizonyosodik, hogy közönséges bünteteket is követett el, ki fogjuk adni Magyarországnak.

Berlin, július 27. A magyar kormány által bejelentett Kurir a mai napig nem érkezett meg Berlinbe. Minthogy a Kurir Kun Béla és társaira vonatkozólag fog előterjesztést tenni, megérkezéséig, s a vele való tárgyalások befejezéséig Kun Béla és társai internálva maradnak.

Orosz jegyzék Angliához

Páris, július 27. (Szikrat.) A Matin jelentése szerint az orosz szovjet kormány az angol kormányhoz intézett jegyzékében kijelenti, hogy kész a Londonban tartandó konferencián részt venni. Ennek azonban az a feltétele, hogy Vrangel tábornok kapituláljon. Szovjet-Oroszország hozzájárul a lengyelekkel való fegyverszünethez. Egyben csodálkozását fejezi ki afölött, hogy Anglia megszorította a kereskedelmi tárgyalásokat Oroszországgal.

Varsó, július 27. A lengyel nagyvezérkar jelenti: Vrangel tábornok csapatai átkeltek a Krivaja-Kossza-Paganro közötti vonalon és elfoglalták Novo-Nikolajevszket. Egy vörös csapat átpartolt Vrangel tábornokhoz.

A bolgár követ

Budapest, július 27. (Nemz. St. t. j.) A bolgár kormány visszarendelte Naikov budapesti bolgár főkonzult és dr Dimitriev Ivánt nevezte ki, aki már el is foglalta hivatalát.

Francia segítség

Lengyelországnak

Frankfurt, július 27. (Nemz. St. tel. jel.) A Frankfurter Zeitung legutóbbi száma jelenti, hogy a megszállott területeken lévő francia csapatok, melyek Lengyelország segítségére mennek, már 10 nap óta vannak Németországban s úgy szerepelnek, mint a felszülizsiai csapatok felváltására induló csapatok.

A bojkott megszüntetése

Amszterdam, július 27. (Nemz. St. tel. jel.) Az amszterdami Hepp-Volk jelentése szerint a bojkott-bizottság vezetői között erős áramlat van a bojkott megszüntetésére, ami főleg a külföldi szervezetek állásfoglalására vezethető vissza. A bojkottot minden valószínűség szerint augusztus hó első napjaiban megszüntetik.

Amszterdam, július 27. A hollandiai keresztyén társadalmi egyesületek akciót indítottak a keresztyén Magyarország felségítésére. Különösen elemiszereket és ruhaneműeket fognak gyűjteni.

Miket csinált a lakáshivatal?

IX

Olyan időköt élünk, amikor a házbirtokosok tulajdonjogának korlátozása bizonyos mértékig többnyire indokolt, azonban a házbérek mesterséges leszorítása olyan égbekiáltó igazságtalanság, ami fölött nem lehet érzékellenül eltekinteni. Gyökeres módosításra szorul maga a lakásrendelet is, mert a pénz elértéktelenedésével nincs arányban a lakbér. A 10 és 25, (összesen 35 százalékos) lakbérérmelés olyan csekélység a minden téren mutatkozó áremelkedések mellett, hogy ennek rettenetes katasztrófa lesz a következménye. Ennek a következménye máris az, hogy ugyszólván teljesen megszűnt az építkezés és miután még a meglévő épületeket sem tudják fenntartani tulajdonosaik az anyagárak és a munkabérek óriási felszökkenése következtében össze fognak rendre dőlni a házak és még kevesebb lesz a lakás.

Hogy milyen szomorúan fest a háztulajdosok sorsa is, ime a példa a sok közül. — Csinos, széptelki ház a Méliusz-tér 15. sz. a. rajta 22.000 korona teher. — A tulajdonosa özvegyasszony, nincs más jövedelme, csak a házbér.

Van a házbán a sajátján kívül 5 lakó. Az összes házbérvédelem háboru előtt 3652 K volt; az adó és fenntartási költségek levonásával maradt a munkaképtelen özvegyasszonynak évi 1200 korona jövedelme, havonként 100 korona, amiből valahog meg tudott élni — háboru előtt! De meg tud-e élni ma? Ugyebár nem? Még akkor sem. ha a házbért 35 százalékkal emelné, pedig nem emelhetne mert a lakók — tiltakoztak a házbér emelés el!

De lássuk, mit fizetnek a lakók B. F. máv. nyugdíjas titkár 2 szoba, előszoba és mellékhelyiségekből álló lakásért 1500, özv. H. M. áll. nyugdíjas 2 szoba-konyha lakásért 432 P. M. borbély szoba-konyha lakásért 360 K fizet ma is. Csupán Fried Vilmos fizeti a 2 szoba, előszoba és mellékhelyiségekből álló lakásért a békebeli 640 korona évi bér után a 35 százalékos, vagyis összesen évi 224 koronát könnyű neki; nem dolgozik és mégis van pénze. — Van 6 gyereke, azok se dolgoznak. Mégis élnek fényesen! Mit nekik az a 35 százalékos?

Ez a Fried 1918. május 1. óta lakik ott. A háztulajdonos hiába tiltakozott zsidó lakó belelepítése ellen, a lakáshivatal kiutalta neki a lakást, pedig a tulajdonos kapott volna keresztényen lakót is, aki több házbért is ajánlott fel és nem kellett tartani a tulajdonosnak, hogy elpoloskázza a lakást.

Hogy mit kell elszenvedni a nyomorban színylő, éhező háztulajdonosnak a saját házában a lakáshivatal által betelepített, vigan élő zsidóktól: az több a soknál. Az egykor jómódu „háztulajdonos” kénytelen sanyarogni, míg a zsidó lakó, akinek foglalkozása ismeretlen, libát vág, jól él; a lányai grófnőket is megszégyenítő, pompás, legújabb divatu ruhákban páváskodnak; a fia, mióta a háborúból hazakertült, szintén sétál és jól él.

Az ilyen beköltözött „idegen” számára lakást utal ki a lakáshivatal, míg idehelyezett állami, vasuti és menekült tisztviselők részére nincs lakás ma sem.

De hány ilyen eset van! De hány ilyen eset van! És nincs sehol orvoslás ellene. Nincs erélyes kéz, mely belenyúljon a darázsészekbe és rendet csináljon. Ezt nem látja se kormány, se közigazgatás. Ellenőrzést nem teljesít se a lakáshivatal, se rendőrség. Katasztrófa lesz ebből!

Ma már éhenhalás előtt álló háztulajdonosok is vannak Debrecenben! Többnyire öreg, tisztas házaspárok, vagy magatehetetlen özvegyasszonyok, akiknek összes vagyonuk a ház és összes jövedelmük a házbér! Ha a háboru előtt és alatt pl. évi 2000 K jövedelmük volt a házbérből, valahogy eltengődtek, de hogy éljenek meg most a 35 százalékos lakbérérmelés mellett évi 2700 koronából, mikor a legutolsó zsidó láncos havonként is többet költ a háztartására.

Ez a körülmény is megszívlelésre méltó, mert képtelen állapot az, hogy akkor, midőn mindennek az ára 1000—2000 százalékkal, sőt jóval többet is emelkedett, a házbérek erőszakosan leszorításának és ennek természetes

következménye legyen az építkezések teljes megszűnése, sőt a meglévő épületek fenntartása is.

Rettenő igazságtalanság az, hogy a lakó szabadon rendelkezék a lakásával, míg a háztulajdonos semmikép se rendelkezessék tulajdonával. A lakó kiadhatja albérlébe pl. egyik szobáját a legtöbbit ígérőnek, ellenben aháztulajdonos nem adhatja ki annak a lakást, akit megfelelő bérlőnek tart, hanem kénytelen túrni a lakáshivatal által nyakára küldött bérlőt.

Számtalan eset van, mikor a lakó keres a lakáson; pl. a bérlő fizet 2 szobás lakásért évi 600 korona bért, az egyik szobáját albérlébe adja havi 200 koronáért, ami évi 2400 koronát jelent, tehát a lakáson évi 1800 koronát keres a bérlő! És ezt némán túrni kell a háztulajdonosnak. Hát nem égbekiáltó igazságtalanság ez?

Ebben az esetben a Méliusz-tér 15. sz. ház tulajdonosnője azért akarta igényelni a saját házában megüresedett 2 szobás lakást, hogy bebutorozza és hónapos szobánként értékesítse. Így akart megélni. De ezt a lakáshivatal lehetetlenné tette és hiába tiltakozott ellene a keresztényen háztulajdonos a zsidó bérlő ellen, hiába kérte, hogy legalább hajléktalan keresztényen bérlőnek utalja ki a lakást, aki több bért is ígért érte, több biztosítékot is nyújt, hogy a lakást tisztán és jókarban tartja: mégis a zsidónak utalja ki a lakáshivatal és a régi bérösszegért. Hát eljárás ez? Hát szabad így tönkretenni a háztulajdonost? Hiszen ha a lakást elpoloskázza, elpiszkítja a zsidó bérlő, még 4—5 évi bérösszegért sem lehet keresztényen bérlő számára lakhatóvá tenni. Hiszen akkor a háztulajdonos egyenesen ráfizet a bérlőjére és tönkre megy. Vagy ez a cél? Hát azt akarják, hogy az így, tervszerűen kipusztított, keresztényen háztulajdonosok tönkre menjenek és az ingatlanok zsidókézzre jussanak?

Nagyon érdemes gondolkodni ezen, mert már is több száz keresztényen háztulajdonos áll a végromlás szélén és nincs nap, hogy zsidókézzre ne jusson valamely ingatlan a kálvinista Rómában.

A „Székely Ifjak” napja,

melyet július hó 31-én este magas nivóju műsoros estéllyel vezetnek be és amely augusztus elsején délután nagyarányu néptünnepéllyel záródik, impozáns méretekben bontakozik ki.

A lelkes székely egyetemi és főiskolai hallgatókat a társadalom minden rétegében megértő szeretettel fogadták. Hazafias ünnepségek fővédnökségét dr. Hubert Ottó kormánybiztos-főispán, Szomjas Gusztáv kormánybiztos-főispán, dr. Darkó Jenő, a Székely Társaság elnöke, dr. Hubert Ottóné, Szomjas Gusztávné, Fráter Erzsébet és dr. Darkó Jenőné vállalták. Védnökök: Balogh István, dr. Bernolák Nándor, Bodor Jenő, Bosznay István, Csanak József, dr. Dicsőfi József, Gyarmathy István, dr. Iványi Béla, dr. R. Kiss István, Lindenberger János, Márk Endre, Materny Lajos, dr. Révész Imre, Rostás István, Székely Ferenc, Szentkirályi Tivadar, Schindler Dezső, dr. Tankó Béla, Török Tibor, Balogh Istvánné, dr. Haendel Vilmosné, Kertész Istvánné, Koncz Aurélné, Sass Béláné, Szentkirályi Tivadarné.

31-én este 8 órai kezdettel műsoros estély a Vigszínházban.

Műsor: Ima. Róm. kath. vegyeskar. Prológ: Dr. Winkler Jenőné Rettlegly Margit.

Hegedűjáték, kíséri Dalmy Berta. Szavalt: Dr. Dávid Géza. Ének: Wolff Gitta, zongorán kíséri dr. Jóna Kálmán.

Zongorasám: Banke Antalné. Páros jelenet: játssza Thuróczy Gyula és T. Simkó Gizi.

Dalok: játssza Fekete Endre és Dankó Gyula székely egyetemi hallgatók.

Záróbeszéd: R. Sántha István jogszigorlótól. Hymnus: Róm. kath. vegyeskar.

Jegyek a Menekültügyi Hivatalnál (Simonffy u. 1/c. I. em.) szombat délig minden délelőt 11—1-ig kaphatók.

A „Székely Ifjak” napjának vasárnapi programját legközelebb hozzuk.

A testnevelési bizottság

F. hó 26-án tartotta ülését a helyi egyesületek képviselőinek és a sportszövetségek kerületi előadójának részvételével. A testnevelési előadó Pavlasz alezredes elnököl.

Rövid bevezető beszédében kifejtette, hogy a tömegcsopórt érdekében a legszorosabb és állandó kapcsolatot akar a polgár társadalom sport tényezőivel; ezért kéri, hogy minden egyesület alapszabályának egy példányát és egy tagnévsort hozzá terjesszen be.

Ezekután a következő nagyfontosságú indítványok megvalósítását tüzte ki a bizottság. Tekintettel a céllövősport jelenlegi különös fontosságára a Polgári Lövész Egyesület löterét átalakítja, a követelményeknek megfelelően és ellátja a katonaság felszereléssel.

Fel ir a bizottság a kereskedelmi miniszteriumhoz, hogy a sportemberek a megszüntetett féláru vasuti jegyeket ismét használhassák, így a versenyek mezőnyei népesebbek lesznek annál is inkább, mert egyik laktanyában egy közgyűgyas szobát rendeznek be a vidéki versenyzők részére. Lépéseket tesz a bizottság, hogy a sport felszerelések olcsóbb áron pontosan szereztessenek be. Az ifjuság testnevelésének érdekében egy budapesti minta cserkész csapat működését fogja bemutatni egyik helyi sportpályán.

Felkérte az előadó a sport szövetségek előadóit, hogy minden hó 26 án egy statisztikai jellegű kimutatást küldjenek be a hónapban rendezett versenyekről és indulók számáról.

Egy debreceni művész világraszóló találmánya

Borzásy Béla légi-mentőkészüléke

Egy magyar lángész világraszóló találmányáról olvasunk a „Hazánk” legutóbbi számában, egy reményekben csalódott, testben megtört, anyagiakban szűkölködő tősgyökeres debreceni magyar embernek találmányáról: Borzásy Béla festőművész kézi-mentőkészülékéről. Amikor a jövő szállítási és közlekedési eszköze, a repülőgép, a kísérletezés stádiumából a tökéletesedés útjára lépett a lezuhanás halálos veszedelme még mindig nagyban hátráltatja hivatásának méltó betöltésében. Kinek volna kedve kockáztatni életét a leggyorsabb utért? Kinek volna kedve ahhoz, hogy egy kiszámíthatatlan moir-defektus miatt kockára tegye életét? Az aviatika fejlődésnek minden stádiumában ott volt a gondolat, mint szigorú és kérielhetetlen kérdőjel, melyre a feltalálók ezrei nem tudtak kielégítő feleletet adni. Mig el nem jutott Borzásy Béla festőművész találmányának ahhoz az időpontjához, amikor nyíltan a világ színe elé léphet s bizonyosságot tehet afelől, hogy a magyar lángelme, a magyar Géniusz tud és hivatott nagyot és világraszólót alkotni.

Borzásy Béla 1878-ban született Debrecenben és iskoláinak elvégzése után a budapesti Képzőművészeti Főiskola hallgatója lett. Mint fiatal művészember bejárta az egész világot, mig végre a mozgósítás a csatálérre szólította. Innen 1916-ban gerincserüléssel mint 100 százalékos rokkant került haza és örökké dolgozó fantáziája addig dolgozott, mig légi mentőkészülékét fel nem találta. Szakemberek megfelelőnek, tökéletesnek és világraszólónak ismerik el találmányát, mely a repülőgépből alázuhanó embert sértetlenül menti meg az életnek, s ezáltal a repülés kérdését és a repülőgépeknek az ember szolgálatába való állítását óriási lépéssel viszi előbbre.

Mint jó magyar hazafi, Borzásy Béla idehaza akarja értékesíteni találmányát, s máris érintkezésbe lépett az illetékes körökkel. Reméljük, megfelelő fogadtatásban lesz része.

Ausztria szerződészségése

Bécs, jul. 27. (Nemz. St. tel. jel. A Neue Freie Pressének jelentik Genfből, hogy az Echo de Paris szerint a napvilágra jutott orosz-osztrák szerződés a saint-germaini békeszerződés nyílt megszegése, főként, mert Ausztria munició-szállításra kötelezte magát. Az antant hatalmak e miatt megvonják Ausztriától a hitelt.

HIREK

Egy ritkaságot.

egy mártíromságot szenvedett magyar zsidó-rabbit emlegettek mostanság Izraelben nagy böszkeséggel. Kecskeméti Lipót rabbi lett volna e nagy férfiú, e tüneményes héber-ritkaság, aki a suttyó fáma szerint a nagyváradi zsinagógában lázító magyar beszédet mondott dajldozó hívei előtt, mire az oláhok letartóztatták. Sötét tömlőbe vetették a sovinszta magyar hazafit, aki drága hazája szomoru sorsa fölötti fájalmát nem birván magába fojtani, indulatosan kifakadt a bitorló gazok ellen... Lám, hát csak rágalom, csak istentelen goj-ráfogás az, hogy nincs magyar érzelmű rabbinus. Igenis van, itt van ez a Kecskeméti Lipót! Hát nem derék egy magyar ember ez? Mi?... A kérelhetetlen igazság azonban még ezt a csekélyke örömet is megirigyelte a szegény „üldözött“ zsidóságtól. Kiderítette, hogy a ritkaság nem is annyira ritkaság, mint inkább hazugság. Kecskeméti rabbinus ur sohasem volt letartóztatva, sőt... módfelett jó barátságban van az oláhokkal... mint a többi rabbinerek mind...

— **Haller miniszter szegedi útja.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Haller István miniszter tegnap visszaérkezett Szegedről. A miniszter nemcsak a kolozsvári, hanem a pozsonyi egyetemeket is Szegeden óhajtja elhelyezni, s a város vezető köreivel sikerült tárgyalásokat folytatott ez irányban.

— **Lakásügyi ankét.** Amint a főispán Budapestről hivatalos útjáról hazatér, elnöklele alatt lakásügyi ankét lesz. A pénteki ankétra a főispáni hivatal már el is küldte a meghívókat. A meghívottak közt vannak: Márk Endre polg. mester, Keil Elemér ezredes, térparancsnok, Soós Gyula postaigazgató, Csóka Samu főjegyző, dr. Magoss György tiszti főügyész, dr. Varga Elemér, dr. Tóth Emil tanácsnokok, Rostás István kertületi előjáró, Rákóczi Mihály post. és távirtd. igazgató, Kolmágy Jenő százados, lakásügyi előadó, Horváth Antal százados, dr. Böszörményi Béla és Damjanich Miklós járásbírák, Szilágyi Bálint előadó és Bíró Jenő a lakáshivatal vezetője. Az ankét több, a lakásinség megoldásával kapcsolatos ügyben fog tanácskozni.

— **Felhívás.** A városi főispáni hivatal felhívja Debrecen város lakosságát, hogy a kormánybiztos-főispáni hivatalhoz címzett postai küldeményeket lássák el szabályszerűen postabélyegekkel, mert a bélyegtelen leveleket a hivatal nem veszi át.

— **A névtelen levelekről.** Figyelmeztetnek a város lakói, hogy névtelen levelekkel a kormánybiztos-főispáni hivatalt ne zavarják, mert a névtelen leveleket a hivatal ezután is figyelmen kívül hagyja.

— **Gáspár Gézát internálják.** Gáspár Gézát, akit a gyorsított ötös tanács felmentett a lázadás vádja alól, internálni fogják. A rendőrség ugyanis mint politikailag megbízhatatlant, internálásra terjesztette fel.

— **Lefkóvics Vilmos a bíróság előtt.** Lefkóvics Vilmos szocialista-kommunista párttitkár, majd a közoktatás ujjászervező biztosa pénteken, 20 óra fele a bíróság előtt tetteit.

— **ADOMÁNYOK ÉS KEDVEZMÉNYEK A MENEKÜLTEK RÉSZÉRE.** Az Országos Menekültügyi Hivatal debreceni kirendeltségének felhívása kapcsán a helybeli szállodások és vendéglősök közül eddigelő az alábbiak ajánlottak fel kedvezményeket a békés otthonukból kiűzött, állásuktól megfosztott s a számkivetés keserűségeit, nyomorúságait sanyol menekülteknek. Az Arany Bika szálló és vendéglő, a „Debrecen“, a Központi, Frohner és Royal szállodák és vendéglők és a Pannónia szálló adnak ingyen illetőleg kedvezményes áru szobát és a vendéglői étkezésnél jelentékeny kedvezményt. — A Margit-fürdő bérleje délutánra szóló gőzfürdő-jegyet 6, uszoda-jegyet 4 korona kedvezményes árban, azonkívül 100 darab uszoda-jegyet ingyen bocsátott rendelkezésre. A nagy-erdei fürdő gőzfürdőt 6, kádfürdőt 8 koronáért vagyis 50 százalékos kedvezményes fűrdőjegyet ajánlott fel.

— **Farkas Gyula helybeli kertész és családja szép példáját nyújtja áldozatkészségének,** egy gyűjtőben 2194 korona készpénzt és egy kocsiáru való természetbeni adományokat szolgáltatott be. — A menekültek a kedvezményt csak a Menekült Hivatal utalványja alapján élvezhetik. A felajánlási akció még folyamatban van. A jószívű adakozók fogadják ezután is az Országos Menekültügyi Hivatal debreceni kirendeltségének köszönetét.

— **Uj ágyu kolosszus.** Londonból jelentik, hogy egyik közeli mezőváros polgármestere a napokban átnyújtotta Beaty lordnak a városka diszpolgári oklevelét s kijelentette, hogy a városban készül a világ legnagyobb ágyukolosszusa, mely még a híres Krupp-féle Bertánál is nagyobb. Hossza 25 méter, kalibere 24 cm. és 80 mértföldre azaz 150 kilométerre hord.

— **Strausz István bűnügye.** A legfőbb állami számszék alelnökének bűnügyét ma kezdte el tárgyalni a budapesti büntető törvényszék Réczey dr. törvényszéki elnök elnöklele alatt álló tanácsa. Az általános kérdések után Strausz István elmondja kommunalatti szereplését és kényszerhelyzetével a védekezik. Az elnök elrendelte a tanuk kihallgatását.

— **A valuta piacról.** Budapestről jelentik, hogy a tegnapi valutapiac irányzata gyenge volt. Zárlatok a következő árak alakultak ki: arany 648, lei 460—435, márka 458—456, dollár 168—164, font 670—660, Romanov rubel 323—17, lira 998—1018, frank 1390—1350 svájci frank 30, szokol 352—349, dinár 915—910.

— **Iparos dalegylet hangversenye.** Folyó évi augusztus hó 8-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Vármegyeház dísztermében gazdag és változatos műsorral hangversenyt rendez orosz földön sanylódó magyar hadifoglyaink hazahozatala érdekében. A dalegylet mindenkor kimutatta a magyar haza fia iránti szeretét és áldozatkészségét; közelmúltban is a rokkantakért, árvákért és a nemzeti hadsereg katonáiért rendezett hangversenyt; most is a nemes-célt kívánja szolgálni, amikor is a hangverseny egész tiszta jövedelmét orosz földön oly régóta sanylódó hadifoglyaink szenvedéseinek megváltására adjuk. Bizva-bizunk, hogy Debrecen minden áldozatra kész polgársága e nemes törekvésünkben a legteljesebben támogat.

— **Lovasosztály induló.** Nöth Antal, a katonazenekar karmestere maga komponált egy indulót a debreceni gyaloghadosztály lovas osztályának, Szombaton mutatta be a lovasosztály tisztikarának a szerzeményét, amely nagy tetszést keltett. Uffalussy Gábor alezredes rövid beszéd után, egy ébenfa karmesteri pálcát nyújtott át Nöth Antalnak, mint a tisztikar ajándékát.

— **A DEAC uszó tréningjeit a MOVE uszóival együtt a Margit-fürdő uszodájában tartja minden hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton délután 7 órai kezdettel.** Felkérem s egyben köteletségévé teszem a DEAC uszóinak a tréningeken való pontos megjelenést. A tréning 4 koronába kerül fejenként. Igazolólapjait hozták el. Intéző.

— **A Tevel Sátoraljujhelyen.** Hétfőn délután alakult meg a Területvédő Liga sátoraljujhelyi fiókjá hatalmas, ezrekre menő népgyűlés keretében. A népgyűlésen megjelent a központ nevében Vikár Béla min. tan. és Kulkafalvy Miklós dr. áll. titkár is. Az elnök Thuránszky kormánybiztos-főispán Kulkafalvy államtitkártól beszéde közben megvonta a szót, amiből kínos botrány keletkezett. A hallgatóság éienken üttakozott az erőszakos eljárás ellen, mire Thuránszky főispán hirtelen berekesztette a gyűlést. Kulkafalvy államtitkár ezután zavartalanul elmondhatta beszédét és rámutatott arra, hogy a népgyűlésen egyetlen szó sem hangzott el az intranzigens keresztyén politika mellett, amit tarthatatlannak és megengedhetlennék jelentett ki. A népgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta a beszédet és zajos tüntetést rendezett az államtitkár mellett.

— **Térzene.** A helybeli katonai zenekar ezentul minden csütörtökön délután hat órától fél nyolcig a Szent Anna-utcán a gymnásium előtti fasorban térzenét ad. Térparancsnokság.

— **Legrosszabb nyakkendőit ujjalakítják „Kolosné nyakkendő-teremben“** Rákóczi u. 23.

KIS HIREK

— **Zár alá vették a burgonyát** Szabolcsban, 80 koronás áron.

— **A paprika szabad forgalom tárgya** lesz, de az őrlését csak olyan malom végezheti, melynek külön engedélye van. Az országból való kivitelhez, vagy behozatalhoz is engedély kell.

— **Ebben a rekkenő hőségben** nagyon ajánlatos a mértékletes életmód, mert különben különféle bálbajok és járványok léphetnek föl. Óvakodjunk a nyers főzelékféléktől és a forralatlan tejtől.

— **Magya az alasz sajtó is,** persze csak a keresztyén része igazat ad a magyar kormányban abban, hogy kiutasította az olasz szocialistákat, akik avval az ürüggyel, hogy az internáltak helyzetét vizsgálják meg, szemérmetlen kommunist-propagandát akartak tüzni.

— **Egyik legtekintélyesebb olasz lap:** a „Corriera d' Italia“ így ír: „Magyarország a világbeke helyreállításán fáradozik... méltán számíthat minden nemzet valamennyi becsületes fiának támogatására...“ Ugy látszik, ez a lap nem a „magyar emigránsoktól“ s a Bédi-Schwimmer Szálkától szerezte információit.

— **Szemét szurt a franciáknak is** az a roppant fényűzős, amit a háboruban megtolvasodott pesti zsidók fejtenek ki. A párisi „Eclair“ természetesen találja, ha emiatt a lerongyolódott keresztyénség hangulata elke-seredett.

— **Akárca Debrecenben,** úgy látszik Miskolcon is a polgármester a zsidók főprotektora. Pich Jakab, Kalmár Mór és Ungár Imréné valintaszpekulációs zugbankját a rendőrség bezáratta s a polgármester két nap mu'va ipar-engedélyt adott nekik, hogy most már hivatalos tekintély égisze alatt spekulálhassanak tovább.

— **A békekonzferencia lehetetlen föltételeket szabott a legyőzött bolgároknak is.** Ezért mindennaposak a határviilongások és valóságos komitácsi harcok folynak a szerbek és bolgárok közt. Minden egyes pontjában revizió alá kell vonni a négyek tanácsának „bölcse“ intézkedéseit.

— **Vetőmag csávázásához rézgálicot,** 30 vagonnal biztosított a kormány. Az árusítást a Mezőgazdák Szövetkezete végzi. Egy kiló ára 30 korona lesz, amihez még a csomagolási és szállítási költség járul.

— **Kalózerkölcs uralkodik** az erősen vörösödő cseheknél. Már a franciák három tehervonatát is feltartóztatták, pedig azok Romániának szánt áruval voltak tele. Nem soká tartott a cseh-román barátság.

— **A népbiztosok bünpere.** A népbiztosok bünperében tegnap kezdte meg a bíróság Berinkegy Dénes volt miniszterelnök kihallgatását. Berinkegyt főleg a proletárdiktatura ki-kialtását megelőző időkre vonatkozólag kérdezik meg. A kihallgatás kedden egész nap tartott s előreláthatólag szerdán is folytatódik.

— **Radium gyógyintézetemet rheumaticus betegek részére** újlag megnyitottam. A gyógykezelésre vonatkozólag felvilágosítást nyújt dr. Horváth Károly Király-utca 5, sz. I. emelet.

— **Neműri hírek.** Eltűnt: Kun Gábor 35 éves napszámos Pallag-pusztai lakos szombaton lakásáról eltávozott és azóta nyoma veszett. A rendőrség keresi. — **A tolvaj vőlegény:** Barcsa Vilma Késes-utcai lakos megismerkedett napokkal ezelőtt Lukács János ismeretlen foglalkozású egyénnel, ki hevesen udvarolni kezdte neki, majd többszöri látogatás után megkérte a kezét. A napokban ismét meglátogatta Barcsa Vilma, de nem találta otthon. Lukács beament a nő lakásába és onnan 3000 korona értékű ruhaneművel meglépett. A rendőrség körözi. — **Szoba-tűz.** Hétfőn délután a Darabos-u. 7. sz. alatt Szabó Imre asztalos mester műhelyében a kályhából kipattanó szikráktól tűz támadt. Szerencsére idejében észrevette a tüzet az udvarban dolgozó Nagy Lajos cipész segéd és még mielőtt a tűzoltók megjöttek volna, eloltotta a tüzet.

— **Pezségős üveget vesz a Török pezségőgyár.**

A földmunkások kérelme

Vasárnap délelőtt a földmunkások debreceni szövetsége Filep László vezetése mellett küldöttségileg kereste fel Hubert Ottó kormánybiztos-főispánt. A kormánybiztos távollétében dr. Fráter Iván főispáni titkár fogadta a küldöttséget. Filep László előadta a földmunkások kérelmét, melyben kérik a kormánybiztos, hasson oda, hogy Debrecen területéhez tartozó földeken a földmunkákat a „Debreceni földmunkásszövetség” tagjai végezhessek és idegen földmunkások ne dolgozhassanak a város határában. Dr. Fráter Iván főispáni titkár kijelentette a küldöttségnek, hogy kérelmüket a főispán elé terjeszti, addig is ez ügyben megkeresi az összeköttetést az Országos Gazdasági Egyesülettel.

A szőlő- és borüzlet válsága

Soha nem remélt, óriási határon tetek szert az utóbbi években a szőlőtulajdonosok és a borkereskedők. Nem volt ritka az az eset, hogy a szőlőbirtok egy évi tiszta hozama többszörösen felülmulta a telep és felszerelés békebeli teljes értékét. Valóban fantasztikus áron kelt a bor; százszoros ár még csak hagyján volt. Valutánk megjavításánál egyik legfontosabb tényezőként tekintettük és vettük számításba borkivitelünket, mely főleg északkeletre irányult. Galicia, Lengyelország most el van tőlünk zárva s így a bor legjobb piaci elmaradtak a fogyasztók sorából. De a bojkott miatt másfelé is megállott az export, úgy hogy a tavalyi termésnek még jórésze, mintegy 7-8 százezer hektoliter a gazdák kezén van.

Az előbb említettek kivül e körülményt a gazdák tartózkodása is okozta, mert a készülő felülbélyegzés hírére semmi áron sem akartak tudni borkészletükön, holott ha annak idején nem spekulálnak, legalább fele mennyiséget ki lehetett volna vinni, és pedig nagy áron, az országból. Most már legfeljebb Csehországba megy igen jelentéktelen mennyiség. A nagybankok is visszariadtak és nem látván biztosítva az eddigi mértékű rengeteg hasznot, vissza is vonultak az üzletből.

Ha még azt is számításba vesszük, hogy a tavalyi termésből eladatlannal maradt készlet miatt, a hordóinség még sokkal érzékenyebb lesz, bizonyosra vehetjük, hogy a bor ára, mely már is észrevehetően száll lefelé, sőt tette óriási fog zuhanni; úgy hogy helyenkint még talán (az egyébként horribilis) termelési költségen is alul marad. Az érdekeltségek szabadraktárak felállítását kéri a kormánytól, valamint a jelenlegi 200 koronás illeték leszállítását esetleg eltörlését és hogy a külföldre szállító termelőnek, illetőleg kereskedőnek ne kelleszen az idegen valutát beszovalgatni és végül, hogy az exportálás ne legyen engedélyhez kötve. Mindenesetre komolyan kell foglalkozni a kérdéssel, hogy a katasztrofális helyzetet lehetőleg megjavítsuk.

Törvénykezés

§ Az egyeki kommunisták a törvényesek előtt. 13 vádlott névszerint id. Toma József, Kis Ferencz, Tóth Mihály direktoriumi tagok, Ince Károly, Radics Mátyás, Drungel Ignátz, Csepregi János, Zólyomi Mihály, Kovács Ferencz, Mályi Imre, Szanyi József munkánácsstagok és vörösörök ültek ma a vádlottak padján. Először Toma József és Kis Ferenc ügyét tárgyalták. 9 rendbeli személyes szabadság megsértése és 3 rendbeli zsarolás büntetével voltak vádolva. Ugyanis apr. 23-án az egyeki jómódu gazdákat összefogdostatták tuznak, vagy mint az egyik direktoriumi tag megjegyezte, azért hogy megtanítsuk a kommunista eszmékre, mert tudatlanok voltak. A zsarolást pedig úgy követték el, hogy a takarékpénztártól, meg a gazdától pénzt s jószágot vettek el. Tanuképen Egyek majdnem minden lakosa be van idézve. A tárgyalás még tart.

SPORT

Felhívás. Felkérem a vasutas DUTK sport egyesület uszó tagjait, hogy a Vértessy-féle strand-fürdőben minden kedden és pénteken d. u. 4 től 5 óráig az uszó trainingen megjelenni sziveskedjenek. Mikulásik uszó szak, eladód.

A DEAC országos atletikai versenyt rendez augusztus 1-én a nagyerdei pályán. A főváros legkiválóbb atlétáin kívül Nyiregyháza, Kisvárdá, Böszörmény, Nánás valamint a helyi egyetek legjobb atlétái indulnak. Az erős küzdelem valószínűleg rekordjavításokat is fog eredményezni, amelyeknek hitelesítésétől a mostoha idők megfosztották a kerületet.

A KASE augusztus 1-én tartja 10 éves jubileumát, amit nagy ünnepek között fog megünnepelni. Játsszani fog a KASE az újpesti TSE csapatával.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

Ma félhelyárakkal népeloadás. Ma népeloadást tart a Vigszínház félhelyárakkal. Színrekerül Farkas Imre bájos diaktörténete az iglói diákok.

Boross kabaré előadása elmaradt. Boross Géza súlyosan megbetegedett, a mára hirdett kabaré elmarad.

A Thuróczy-pár bucsufellepte. Csütörtökön bucsuzik Thuróczy Gyula és T. Sinkó Gizi a Farkas című színműben. A népszerű művészpár bucsuja iránt nagy az érdeklődés.

Cirkuszapachok II. Trükkökben gazdag produkciókat mutatnak le a kiváló amerikai artisták, a második részben még fokozódnak az izgalmas jelenetek. Bemutatja az Uránia. Jegyelővétel.

Sár és Arany, dráma 6 felvonásban. Ma utoljára mutatja be az Apolló.

APOLLO	URANIA
Szerda	Szerda—Vasárnap
Sár és arany	5 nap
(Moral und Sinnlichkeit)	Cirkuszapachok II.
Dráma 6 felvonásban.	Amerikai cirkusz történet
Főszereplő:	8 felvonásban.
ERIKA GLÄSSNER.	Előadások 7 és 9-kor
Előadások 7 és 9-kor.	

NYILTTÉR.

Nyilatkozat.

Kepes Miklós, Molnár Oszkár, Szigethy Gyula és társai által az oláh hadbírószághoz, majd a debreceni rendőrséghez 1919. év május 13-iki kelettel beadott feljelentés ügyében a kir. államügyészség 1919. B. 2223/2. szám alatt, konkrét bizonyítékok híján megszüntető határozatot hozott. Ennek alapján most áll csak módomban megtorlással élni s így a feljelentők ellen hatóság előtti rágalmozásért a feljelentést megtettem.

Debreczen, 1920. július 27.

szentjohi Bodrossy Dénes.

Nyomdásztanulói

felvétetik fizetéssel lapunk nyomdájában 3-4 középiskolát végzett értelmű fiú. — Jelentkezhetni bármikor.

Értesitem a város termelő lakosságát, hogy a 4787—1920. M. E. sz. rendelet 10. §-a értelmében, ha a gabona átvevő közeg által az átvételre megjelölt hely a legközelebbi vasúti állomáshoz 10 km-nél távolabb fekszik, a termelőnek a többlet kilométer után térítésre van joga. Ennek nagyságát a rendeletben nyert felhatalmazás alapján 10 km-t meghaladó teljesítményekért kilométerenként és mázsáknként 1 koronában állapítom meg.

Debreczen, 1920. július hó 27.

A polgármester helyett: ZÖLD, tb. tanácsnok.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Debreczeni

Gazdák Bankja részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kölcsonöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safe deposit) páncél rekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Eladó ház

leszállított árban Csap-utca 56. Népszövetségi Hitelsz. pénztárnok. Batthyányi-u. 6

Makulatura

különként kapható lapunk kiadóhivatalában,

ANTIK

karpereczet elvesztettem a cirkusz előtt. Megtaláló 2000 koronát kap. Nyilas telep Márton Kálmán-u. 17. Zolnayné.

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Plac-u. 60. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Gépész

keresek malomba azonnali belépésre — Höcker 115 HP. condensatoros alacsony és magas nyomású gépéhez. Ajánlatokat Trnka gépműhely Barna-utca 3. kérek leadni.

Eladó

a Timár-utca 11. sz. alatt egy jó karban levő asztalkonyha.

Bélyeggyűjtemény és ves-

intézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Romlott

tengerit bármilyen mennyiségben veszek. Cím a kiadóban.

Eladom

esetleg elcserélem szép, nagy udvaru több lakású házat három vagy négy szobás modern kis családai házzal Szappanos-u. 16. sz.

FORGÁCS I.

MŰRÁS, Bádagos-utca.

Magyar királyi államvasutak.

Üzletvezetőség: Debreczen.

12362—1. 1920. szám.

Pályázati hirdetmény

A kiz. Debreczentől bez. Ujfehértóig terjedő vonalszakaszon megüresedő pályaeorvosi állásra pályázatot hirdetünk.

A pályaeorvosi szakasz hossza 34 km., s a pályaeorvosi javadalmazása 800 korona tiszteletdíj, 120 korona fuvarátalány s a tiszteletdíj után járó 125 százalékos, drágasági segély, továbbá a szabályszerű utazási s egyéb kedvezmények.

Felhívjuk mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy orvosi képesítésüket s eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket üzletvezetőség I. osztály címére folyó évi augusztus hó 15-ig adják be. A későbbben beérkező pályázatokat nem vesszük figyelembe.

Az állás f. évi november hó 1-én foglalandó el.

Debreczen, 1920 július hó 23-án.

Máv. üzletvezetőség.

Gyakorlattal bíró

segéd-könyvvezető

állandó alkalmazást nyer az István gőzmalom társulat irodájában.

KovácsésKazánszenet, Akác

műfat, Romancementet, Tüzi-

fát vagon-tételben és méter-

mázsáknként azonnali szállí-

tásra ajánlok

Polyánszky Oreszt tüzifa és szén-

kereskedő :: Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.

Vidéki rendelést is eszközölk.

Naptártömb

1920. évre mintegy 10-15 drb kapható lapunk kiadóhivatalában.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓVÁLL. R.-T